

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Janem Peroutkou ve věci

žalobce: **I. K.**, narozený X.
státní příslušník Ruské federace
bytem X.

zastoupený advokátem JUDr. Milanem Milerem
sídlem Hartigova 1965/208, Praha – Žižkov

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha – Holešovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2025, č. j. OAM-311/LE-LE05-P15-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2025, č. j. OAM-311/LE-LE05-P15-2022, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 18 404 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce, JUDr. Milana Milera, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a rozhodnutí žalovaného

1. Žalobce, státní příslušník Ruské federace (dále též „Rusko“), požádal dne 5. 10. 2022 o mezinárodní ochranu.
2. Při poskytnutí údajů k žádosti dne 7. 10. 2022 žalobce uvedl, že je bez náboženského vyznání a politického přesvědčení. S politikou nemá nic společného. Je svobodný a bezdětný. Ze země původu odjel dne 23. 9. 2022 autem do Gruzie. Aby nemusel čekat frontu u hraničního přechodu, tak přešel hranici na kole. Dne 4. 10. 2022 odletěl z Gruzie přes Istanbul do Antalye a dne 5. 10. 2022 odletěl do Prahy. O mezinárodní ochranu žádal kvůli tomu, že v zemi původu je složitá politická situace. Státní orgány mohou kdykoliv i na ulici k lidem přijít a předat jim předvolání na vojenskou správu. Kdykoliv mohou lidi odvést do armády, i proti jejich vůli. V Rusku není svoboda slova. Za názory lišící se od státního pohledu na věc mohou státní orgány člověka v lepším případě zavřít do vězení a v horším případě použít i nějaké násilí. Žalobce studoval na dobré univerzitě, pracoval jako programátor a dostával výborné peníze. Za současné politické situace ale nelze v Rusku zůstat. Žalobce je proti válce. Chtěl by v klidu žít se svými příbuznými, kteří žijí v České republice. Už před rokem měl žalobce téměř vyřízené doklady, aby se mohl v České republice usadit se svou IT firmou a pokračovat ve studiu.
3. Během osobního pohovoru dne 7. 10. 2022 žalobce uvedl, že pobyt v Rusku ohrožuje jeho život. Nechce se účastnit války a pobyt v Rusku by znamenal nevyhnutelnou účast ve válce. Nebyl sice povolán k výkonu vojenské služby. Někteří žalobcovi přátelé, kteří také studovali a pracovali, už ale dostali povolávací rozkaz. Žalobce nechtěl čekat, až ho odvedou do války. Žalobce zopakoval, že v Rusku mohou člověka uvěznit kvůli tomu, že má odlišný názor od oficiálního názoru státu. Žalobce sám v zemi původu žádné problémy neměl. Žalovaný konfrontoval žalobce s tím, že se předtím žalobce označil za osobu bez politického názoru. Dotázal se tedy žalobce, proč se obává nebezpečí kvůli vyjadřování politických názorů. Podle žalobce nastane chvíle, kdy všechno překročí určitou mez a člověk chce žít v jiné zemi. Pro žalobce situace překročila mez tím, že začala válka. Žalobce chtěl odjet už dlouho, ale impulzem k odjezdu bylo vyhlášení mobilizace. Žalobce se bál, že by ho odvedli do armády, případně uvěznili či vyhodili z práce, kdyby odmítnul do armády odejít. Žalobce mluvil o svých protiválečných postojích se svou rodinou. Když válka začala, žalobce sdílel nějaký protiválečný příspěvek na sociálních sítích. Rusko pak začalo sítě blokovat a za vyjádření na sociálních sítích lidi zavírat, proto toho žalobce nechal.
4. Během doplňujícího pohovoru dne 8. 11. 2022 žalobce uvedl, že základní vojenskou službu neabsolvoval, jelikož ihned po střední škole nastoupil na univerzitu a kvůli studiu měl výkon vojenské služby odložen. Žalobce si svou protiválečnou aktivitu na sociálních sítích už přesně nevybavoval. Nejspíš reagoval na nějaký článek na Instagramu, kde vyjádřil podporu protiválečnému hnutí. Také nejspíš zveřejnil nějaký článek, který vyjadřoval podporu opozici. Žalobce upřesnil, že před začátkem války zveřejnil na Instagramu protirežimní příspěvek na podporu opozice. Po začátku války vyjádřil podporu „lajkováním“ protiválečných příspěvků. Žalovaný se žalobce dotázal, zda byl během pobytu v zemi původu nějak veřejně aktivní (např. se účastnil protirežimních akcí, protestů apod.). Žalobce sdělil, že nebyl.
5. V písemném vyjádření ze dne 6. 12. 2022 žalobce sdělil, že během pohovoru docházelo k nedorozuměním s tlumočnickem. Aby nedocházelo k dalším nedorozuměním, nechal sepsat své vyjádření v českém jazyce. Žalobce chtěl doložit „články“, které zveřejňoval na

sociálních sítích Instagram a VKontakte. Když začal „hon na lidi“ kvůli válce, žalobce se obával, aby se něco nestalo jemu a jeho rodině. Musel tak smazat vše, co šlo – stránku VKontakte, obsah Instagramu, komunikaci na Telegramu, fotky, články atd. Něco ale přeci jen dohledal. Žalobce přiložil fotografie z protestních shromáždění, kterých se měl účastnit. Jelikož žalobce nebyl s politickým režimem v Rusku spokojený, všemožně se snažil zapojit do aktivit proti vládě. Mezi lety 2020 a 2021 žalobce zveřejňoval na Instagramu příspěvky na podporu A. Navalného. Žalobce doložil tři snímky obrazovky (screenshoty) ze sociální sítě Instagram zobrazující příspěvky na profilu A. Navalného. Dále žalobce doložil úryvky z komunikace s kamarádem, se kterým se bavil o zločinech ruské vlády. Žalobci nedávno napsal jeho otec, že se po žalobci dvakrát poptávali neznámí muži v uniformě a dvakrát se žalobci snažili doručit pozvánku do vojenské přijímací kanceláře. Žalobce se také bez úspěchu snažil spojit se třemi svými kamarády. Rodiče kamarádů žalobce informovali, že jeho kamarádi byli odvezeni neznámo kam. Jeden z jeho kamarádů se měl nacházet v nemocnici a zbytek jeho čtyř měl být zabit.

6. V písemném vyjádření ze dne 10. 7. 2023 žalobce doplnil, že mu dne 31. 1. 2023 přišla na WhatsApp zpráva od policisty spolu s předvoláním od ruského ministerstva vnitra k podání vysvětlení. Zpráva obsahovala fotografii předvolání ke Správě služby ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci Městské správy Ministerstva vnitra Ruska pro X. oblast (dále jen „Správa ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci“). Žalobci nebylo známo, jak policista přišel na jeho WhatsApp, na zprávu raději nereagoval a účet si zrušil. Jelikož se žalobce k podání vysvětlení nedostavil, Správa ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci předvolala k podání vysvětlení žalobcova otce. Žalobce se také v červnu roku 2023 setkal v Praze se svou sestrou. Ta žalobci řekla, že po něm v Rusku pátrají neznámí lidé. Jeho rodičům je vyhrožováno, aby prozradili, kde se žalobce nachází. Žalobcova sestra provozuje v Rusku restauraci. Personál odmítl do restaurace vpustit osobu ve vojenské uniformě. Tato věc byla v Rusku medializována. Následně začali do restaurace chodit lidé v uniformách, kteří napadali personál a ničili vybavení restaurace. Žalobcova sestra si také změnila příjmení, aby neměla stejné příjmení jako žalobce a nebyla se žalobcem spojována. Dne 24. 6. 2023 byly ve X. tanky Wagnerovy skupiny. Wagnerovci vyhrožovali žalobcově sestře, že její restauraci „vyhodí do povětří“, pokud nesdělí, kde se žalobce nachází. Žalobce také předložil videozáznam, na kterém muž v maskovacím oblečení vejde do restaurace/baru a začne tam házet židlemi.
7. Během doplňujícího pohovoru dne 14. 5. 2024 žalobce uvedl, že je radikálně proti ruské vládě. Zúčastnil se akcí, které pořádal A. Navalnyj. S kamarádem chodil na různé protivládní demonstrace ve X. Jeho kamarád se v současné době schovává ve Švýcarsku. Další jeho známý, který žil dlouho v České republice, se vrátil do Ruska, kde byl uvězněn za účast na mítincích a podporu opozice. Žalovaný žalobce konfrontoval s tím, proč předtím tvrdil, že se žádných protirežimních akcí neúčastnil. Žalobce sdělil, že po útěku z Ruska pro něj bylo složité mluvit o věcech, za které by mohl být v zemi původu uvězněn. Žalobce také odkázal na formulaci otázek v předchozím pohovoru, jež měly směřovat k tomu, zda žalobce mítinky organizoval. To žalobce nedělal, mítinků se pouze účastnil. Žalobcův otec má kvůli žalobci problémy s podnikáním a získáváním státních zakázek. Žalobce nevěděl, proč výzva k podání vysvětlení přišla právě od Správy ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci.
8. V písemném vyjádření ze dne 30. 5. 2024 žalobce odkázal na internetové články týkající se zatčení A. M., jehož žalobce označil za svého známého. Dále žalobce obecně popisoval

zadržování lidí v Rusku a uzákonění doživotního trestu za vlastizradu. Žalobce také zaslal žalovanému videozáznam, na kterém dva muži na ulici odvádějí mladého muže do auta.

9. V písemném vyjádření ze dne 30. 5. 2024 žalobce odkázal na videa a články popisující události v Rusku (např. „odchytávání“ mladých lidí na ulici a jejich posílání do války nebo zadržení desítek lidí při vzpomínkových akcích na A. Navalného).
10. Žalovaný si ve správním řízení obstaral následující informace o zemi původu:
 - *Informace OAMP ze dne 31. 10. 2022: Ruská federace – Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí. Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí.*
 - *Překlad vybraných částí Informace Finské imigrační služby ze dne 31. 1. 2023: Ruská federace – Vyhýbání se odvodům během mobilizace. Návraty a mobilizace.*
 - *Informace OAMP ze dne 8. 3. 2023: Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv.*
 - *Překlad Informace Finské imigrační služby ze dne 15. 9. 2023: Ruská federace – Vyhýbání se odvodu během mobilizace.*
 - *Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024: Ruská federace – Základní vojenská služba. Účast vojáků základní vojenské služby ve válce na Ukrajině.*
 - *Informace OAMP ze dne 31. 10. 2023: Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv.*
11. V záhlaví specifikovaným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný žalobci neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu). Žalovaný zrekapituloval průběh správního řízení (obsah pohovorů se žalobcem, jeho písemných vyjádření a doložených podkladů). Žalovaný se vyjádřil k použitelnosti žalobcem doložených podkladů. Žalobce ve správním řízení předložil fotografie z demonstrací. Na fotografiích ale nebyl zachycen žalobce a žalobce ani nic takového netvrdil. Žalobce předložil snímky obrazovky zobrazující příspěvky (fotografie) na sociální síti Instagram. Ty ale byly zveřejněny na profilu „navalny“ spojeném se zesnulým představitelem opozice A. Navalným. Snímky obrazovky zachycující žalobcovu komunikaci s jeho otcem a kamarádem se týkaly soukromé konverzace, která není veřejně dostupná. Žalovaný se nedomníval, že by žalobce měl mít kvůli takové konverzaci při návratu do země původu potíže. Hypertextové odkazy a videozáznam o zadržení neznámé osoby se netýkaly přímo žalobce – žalobce ve videozáznamu ani v odkazovaných článcích nikde přímo nevystupoval. Doložené materiály o problémech žalobcovy sestry provozující restauraci také nesouvisely přímo se žalobcem. Ze shromážděných podkladů nevyplývalo, že by příčinou problémů žalobcovy sestry byl právě žalobce. Změna příjmení žalobcovy sestry (z K. na L.) měla prosté vysvětlení – žalobcova sestra se vdala. Tvrzení o žalobcově protivládním postoji a protivládní činnosti žalovaný označil za smyšlená. Žalobcovy výpovědi vykazovaly řadu rozporů a žalobce svá tvrzení postupem času gradoval. Žalobce na počátku správního řízení odmítal spojení s politikou, nakonec ale ze sebe učinil hlasitého kritika vlády a podpůrce politické opozice. Žalovaný neměl za to, že by důvodem rozporů byla žalobcova obava vypovídat a strach z návratu do země původu. Před každým pohovorem byl žalobce poučen o účelu pohovoru, jakož i o tom, že správní orgán dbá na ochranu osobních údajů. Z výzvy k podání vysvětlení, kterou žalobci zaslal příslušník policie prostřednictvím komunikační aplikace (WhatsApp),

nelze dovodit, že by žalobce byl v zemi původu z čehokoliv obviňován nebo dokonce trestně stíhán, tím spíše z důvodu jeho protirežimní činnosti. Žalovaný se nedomníval, že by mělo žalobci hrozit v zemi původu pronásledování v souvislosti s jeho příspěvky na sociálních sítích, v nichž dával najevo svůj nesouhlas s režimem a válkou na Ukrajině. Žalobce obsah na sociálních sítích smazal a jeho aktivitu tak již není možné dohledat. Žalobce navíc o svých aktivitách na sociálních sítích mluvil dost neurčitě, proto žalovaný i pochyboval o pravdivosti žalobcových tvrzení o jeho on-line aktivitách.

12. Žalovaný se dále zabýval žalobcovou obavou z povolání k výkonu vojenské služby v ruské armádě a z potenciální účasti ve válce na Ukrajině. Branná povinnost a povinná vojenská služba jsou základní státoobčanské povinnosti a nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce doposud neabsolvoval základní vojenskou službu. Vyhlášená mobilizace se týká pouze občanů patřících do ruských vojenských záloh. Branci vykonávající základní vojenskou službu nejsou cíleně posíláni do bojů na Ukrajině. Základní vojenskou službu lze navíc nadále absolvovat v rámci náhradní civilní služby. V Rusku pobývají miliony mužů v žalobcově věku, proto je nízká pravděpodobnost, že by byl žalobce povolán do bojových operací na Ukrajině. Žalobce si své obavy z výkonu vojenské služby ani neuvědomil dříve. Ačkoliv měl z důvodu studia odklad výkonu služby, musel si takové povinnosti být vědom.
13. Z výše shrnutých důvodů žalovaný v žalobcově případě neshledal důvody pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. Nadto při posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany se žalovaný vyjádřil k bezpečnostní situaci v Rusku. Na území Ruska neprobíhal žádný vnitrostátní ani mezinárodní ozbrojený konflikt. K omezenému počtu individuálních bezpečnostních incidentů docházelo zejména na území při hranicích s Ukrajinou – v Kurské, Bělgorodské a Brjanské oblasti. Žalobce však pochází z X. oblasti. Žalovaný v žalobcově případě neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu nebo pro udělení mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny (§ 13 a 14b zákona o azylu).
14. Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze a postoupenou zdejšímu soudu z důvodu místní nepřislušnosti se žalobce podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému.

II. Obsah žaloby a ostatních podání účastníků

15. Žalobce v *žalobě* obecně nesouhlasil s napadeným rozhodnutím.
16. V *doplnění žaloby* osobně doručeném dne 6. 3. 2025 žalobce uvedl, že čeká na doručení potřebných podkladů ze země původu. Jedná se o další důkazy prokazující porušování lidských práv. Během správního řízení žalobce z opatrnosti na tyto podklady nepoukazoval. Vzhledem k současné geopolitické situaci je logické, že žalobce nemůže získat další důkazy na podporu svých tvrzení bez rizika pro svou rodinu. Z podkladů, které žalobce ve správním řízení předložil, je zřejmé, že žalobcovi rodinní příslušníci jsou v zemi původu šikanováni a čelí tak nemalým potížím. Žalobce předložil v průběhu správního řízení videozáznam zobrazující agresivní likvidaci majetku jeho sestry. To byl podle žalobce dostatečný důkaz o způsobu uvažování ruských orgánů. Žalobci se jevilo jako nepřiměřené, aby musel předkládat další důkazy, které by svědčily o spojitosti problémů žalobcovy sestry s ním. Žalobce byl předvolán k podání vysvětlení. Tato skutečnost je pro něj natolik znepokojivá, že se odmítá vrátit do země původu, kde probíhají razie na lidi na základě jakýchkoliv smyšlených důvodů. Žalobce se obával trestního stíhání na základě vykonstruovaných

důvodů. Politická situace se v Rusku nezlepšuje. Naopak dochází k různým střetům, o kterých nejsou v důsledku „informačního embarga“ mezinárodní organizace náležitě informovány. Ruští občané jsou bez ohledu na své osobní přesvědčení nuceni bojovat proti občanům jiného státu. Žalobce v důsledku událostí v Rusku ztratil několik přátel. Někteří byli uvězněni jako civilisté, jiní zabiti během ozbrojeného konfliktu, kterého se museli proti své vůli zúčastnit. Žalovaný se dostatečně nevypořádal s tím, že Rusko přijalo možnost doživotního trestu za vlastizradu. Podle ruských zákonů je možné za vlastizradce považovat i lidi, kteří se postaví proti válce, případně přejdou na stranu nepřítele. V neposlední řadě také napadené rozhodnutí zasahuje do žalobcova rodinného a soukromého života. Žalobce si vytvořil v České republice zázemí, má zde rodinu a zaměstnání. Žalobce také pečuje o svou babičku, která trpí onkologickým onemocněním a je odkázána na žalobcovu péči.

17. Žalovaný ve *vyjádření k žalobě* upozornil na to, že žalobce nejprve podal dne 5. 2. 2025 žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji postoupil zdejšímu soudu. Žalobce se v žalobě omezil na obecné tvrzení o nesprávnosti napadeného rozhodnutí. Neformuloval v ní žádný žalobní bod. Napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 23. 1. 2025 a patnáctidenní žalobní lhůta žalobci uplynula dne 7. 2. 2025. Je tedy otázkou, zda následné doplnění žaloby bylo učiněno v žalobní lhůtě. V posuzované věci bylo namíste žalobce vyzvat k odstranění vad podání a uložit mu, aby žalobní body doplnil ve lhůtě maximálně dvou dnů, které zbývaly do konce zákonné žalobní lhůty. Jestliže soud uložil žalobci lhůtu k odstranění vad žaloby delší, měl žalovaný za to, že tím soud žalobce neodůvodněně zvýhodnil oproti jiným žalobcům dodržujícím zákonnou žalobní lhůtu. Žalovaný měl jinak za to, že žalobci poskytnul dostatečný prostor k prezentaci důvodů, pro něž se rozhodl požádat o mezinárodní ochranu. Žalovaný nepominul ani materiály, které žalobce v průběhu správního řízení doložil. Žalobce v žalobě avizoval, že má v úmyslu dále předložit další podklady. Nijak je ale nespecifikoval, a proto na takový poukaz žalovaný nemohl podrobněji reagovat. Pokud se žalobce domníval, že existují materiály prokazující oprávněnost jeho žádosti o mezinárodní ochranu, měl je (alespoň předběžně) specifikovat už během správního řízení. Žalobce byl v průběhu správního řízení opakovaně poučen o jeho povinnosti poskytovat žalovanému nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci. Neobstojí ani argument spočívající v tom, že žalobce na podklady nepoukazoval z opatrnosti. Žalovaný je ze zákona povinen chránit informace související se žadateli o mezinárodní ochranu. Žádá-li cizinec na území konkrétního státu o mezinárodní ochranu, lze důvodně předpokládat, a tedy i očekávat z jeho strany nezbytnou míru důvěry a součinnosti, aby bylo možné řádně zjistit skutečný stav věci. Žalovaný už v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na to, že je žalobcův azylový příběh nadhodnocen a vykazuje řadu rozporuplných tvrzení, která žalobce uspokojivě nevysvětlil. Sdělení o žalobcově protirežimním postoji a protirežimní činnosti a údajných potížích vyvolaných těmito okolnostmi neměl žalovaný za věrohodná. Žalovaný se zabýval také žalobcovou obavou z výkonu vojenské služby. Není pravděpodobné, že by žalobce byl nucen bojovat na Ukrajině. I přes žalobní tvrzení o nedemokratičnosti ruského režimu žalovaný trval na tom, že výkon základní vojenské služby nebo v případě mobilizace účast na dalším výcviku nebo dokonce na bojových operacích patří mezi občanské povinnosti. Pokud jsou taková opatření zaměřena na veškeré bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství a podobně, nejedná se o pronásledování nebo vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Žalobcův rodinný a soukromý život na území České republiky není z pohledu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany relevantní.

III. Průběh jednání před soudem

18. Při jednání konaném dne 31. 3. 2026 žalobcův zástupce upozornil na to, že žalobce je mladý člověk a byl v průběhu správního řízení zajištěn. Není pravda, že by žalobce svá tvrzení nadhodnotil: naopak všechna svá tvrzení doložil. Žalobci se nepodařilo získat další důkazy ze země původu, protože nechce ohrozit své příbuzné. Zprávy o zemi původu shromážděné žalovaným jsou zastaralé. Situace se v Rusku mění a je nedostatek branců.
19. Žalobce při jednání k dotazu soudu ohledně snímků obrazovky zachycujících fotografie na instagramovém profilu „navalny“ odpověděl, že byl účastníkem protestů. Poté dával k fotografiím z protestů pozitivní reakce („lajky“). Své účty na sociálních sítích si smazal po příjezdu do České republiky. Žalobcova sestra si nejdříve nechtěla změnit příjmení. Po problémech s jejím podnikáním (provozem restaurace) si ho změnila. Žalobce se označil za částečného viníka toho, co se stalo se sestřiným podnikáním. Soud se žalobce dotázal, zda změna příjmení nemohla souviset s tím, že se jeho sestra vdala. Žalobce si tím nebyl jistý. Bavil se ale se sestrou a ta mu řekla, že už dále nechce být spojována se jménem K. Žalobce občas komunikoval se svou rodinou v zemi původu. Žalobcův otec se nedostavil na Správu ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci v souladu s obdrženým předvoláním. Podle žalobce si jeho otec myslel, že je to falešné předvolání, jehož účelem mělo být to, aby mohli žalobce povolat na frontu. Žalobcův otec má problém s podnikáním a získáváním zakázek a musel svou podnikatelskou činnost minimalizovat.
20. Žalovaný se z jednání omluvil a nežádal, aby soud jednání odročil.
21. Soud pro nadbytečnost neprováděl důkaz listinami, které žalobce předložil v řízení před soudem. Jednalo se o výpis z obchodního rejstříku, veřejné části živnostenského rejstříku, rozhodnutí o vydání povolení k zaměstnání, kopie pracovních smluv a nájemní smlouvy. Tyto listiny měly prokazovat, že žalobce má v České republice zázemí, práci a bydlení. Tyto okolnosti soud nepovažoval v řízení ve věci mezinárodní ochrany za relevantní. Dále žalobce přiložil „graf“ jeho rodinných vztahů. Ten je i součástí správního spisu, kterým se dokazování neprovádí, ale soud z něj bez dalšího vychází.

IV. Posouzení žaloby soudem

22. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou.
23. Žalovaný ve vyjádření k žalobě upozornil na to, že žalobce v žalobě řádně neuplatnil žalobní body. Žalobní body v doplnění žaloby žalobce uplatnil po uplynutí žalobní lhůty, a tedy podle žalovaného opožděně.
24. Žalovaný ve vyjádření k žalobě pracoval s tím, že v žalobcově případě byla lhůta k podání žaloby 15 dnů ode dne doručení napadeného rozhodnutí. Žalovaný zřejmě vycházel z žalobní lhůty upravené v § 32 odst. 1 písm. a) bodě 3 zákona o azylu, podle kterého lze žalobu podat ve lhůtě 15 dnů v případě, nebyl-li žalobci povolen vstup na území. Patnáctidenní lhůta pro podání žaloby podle zákona o azylu je stanovena v těch případech, kde má stát eminentní zájem na co nejrychlejší ukončení řízení (srov. Chmelíčková, N., Votočková, V. *Zákon o azylu: Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, dostupné v systému ASPI, aktualizace k 1. 5. 2024, komentář k § 32). Ustanovení § 32 odst. 1 písm. a) bodu 3 zákona o azylu se tak zjevně vztahuje na žadatele/žalobce, u nichž trvá omezení na osobní svobodě. Po příjezdu do České republiky sice žalobci nebyl vstup na území povolen, to se ale změnilo a od 2. 11. 2022 již mohl na území České republiky vstoupit. V době vydání

napadeného rozhodnutí žalobce pobýval u svých příbuzných (srov. jeho žádost o povolení bydlet u sestry na č. l. 32 správního spisu).

25. Na žalobcův případ se tak uplatnila jednoměsíční žalobní lhůta podle § 32 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 23. 1. 2025. Konec lhůty pro podání žaloby připadl na pondělí 24. 2. 2025. Usnesením ze dne 6. 2. 2025, č. j. 2 Az 4/2025-5, Městský soud v Praze věc postoupil zdejšímu soudu jako soudu místně příslušnému. Ve zmíněném usnesení Městský soud v Praze žalobce o odstranění vad žaloby nepoučil. Usnesení o postoupení bylo žalobci doručeno do datové schránky dne 14. 2. 2025 a tímto dnem nabylo právní moci (§ 55 odst. 5 a § 54 odst. 7 s. ř. s.). Městský soud v Praze následně postoupil soudní spis vedený pod sp. zn. 2 Az 4/2025 zdejšímu soudu, jenž spis obdržel dne 21. 2. 2025.
26. Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Žalobce v žalobě ze dne 5. 2. 2025 adresované Městskému soudu v Praze pouze obecně uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za nesprávně posouzené. Žalobce avizoval, že žalobu doplní po prostudování správního spisu. Pouze nesouhlas s napadeným rozhodnutím nenaplnňuje definici žalobního bodu, a to ani tzv. zárodku žalobního bodu (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, komentář k § 71, marg. č. 23).
27. Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.
28. Podle § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s. žalobce může rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.
29. V bodech 58 až 60 rozsudku ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31, č. 3733/2018 Sb. NSS,¹ rozšířený senát uvedl, že „[ž]alobce si musí být vědom, že podává-li na konci lhůty pro podání žaloby žalobu bez tak podstatné náležitosti, jako jsou žalobní body, nemá automatickou garanci, že soud jej k odstranění této vady vyzve. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů, je-li ještě se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu včas, tedy ve lhůtě pro podání žaloby, doplnit. [...] Soud má povinnost žalobce vyzvat k doplnění žalobních bodů i tehdy, deklaroval-li žalobce svou vědomost, že žaloba neobsahuje žalobní body a současně se zavázal, že žalobu v určité lhůtě doplní. Žalobce totiž může vycházet z nesprávné lhůty k podání žaloby, soud však tuto skutečnost není s to okamžitě ověřit [...] Nevyzve-li soud žalobce k doplnění žalobních bodů, jakkoliv ho vyzvat s ohledem na shora uvedené měl, musí se to projevit i na dalším postupu soudu. Rozšířený senát se ztotožňuje s názorem, dle něhož, porušil-li krajský soud povinnost vydat výzvu k doplnění žalobních bodů, musí krajský soud zaslat výzvu k doplnění žalobních bodů dle § 37 odst. 5 s. ř. s. se stanovením k tomu přiměřené lhůty odpovídající ‚časovému prostoru‘, který by žalobce býval měl, pokud by jej krajský soud řádně a včas vyzval k doplnění žaloby. Jak uvádí judikatura, v ‚této specifické situaci budou i takto dodatečně ve

¹Na který ve vyjádření k žalobě odkázal i žalovaný na podporu svého argumentu, že doplnit žalobní body bylo možné jen ve lhůtě podání žaloby.

lhůtě soudem stanovené uplatněné žalobní body platným podkladem pro přezkum rozhodnutí žalovaného' (rozsudek ze dne 4. 5. 2016, čj. 6 Ads 280/2015-40, bod 33).“

30. Žalobce podal k Městskému soudu v Praze žalobu dne 5. 2. 2025. Do konce žalobní lhůty proto žalobci zbývalo (v rámci jednoměsíční žalobní lhůty) poměrně velkorysých 19 dní. Žalobce tudíž nepodal žalobu na „samém sklonku“ žalobní lhůty. K zachování lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí postačuje, je-li žaloba podána i u místně nepřislušného soudu (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2008, č. j. 8 As 2/2008-112, č. 1721/2008 Sb. NSS, ze dne 14. 3. 2019, č. j. 8 Azs 245/2018-56, nebo ze dne 31. 8. 2022, č. j. 1 Afs 179/2022-37). Právní předpisy tak nespojují s podáním návrhu ve věci samé místně nepřislušnému soudu pro žalobce nějaké negativní následky. Podle soudu by proto ani nemělo jít k žalobcově tíži, že z důvodu podání žaloby k místně nepřislušnému soudu a následných procesních souvislostí (doručování usnesení o místní nepřislušnosti žalobci, doby, kdy se soudní spis dostal do dispozice místně příslušnému soudu) nemohl být soudem včas poučen o odstranění vad žaloby. Usnesením ze dne 3. 3. 2025, č. j. 55 Az 3/2025-17, soud stanovil žalobci náhradní lhůtu pro odstranění vad žaloby. Soud (mimo jiné) vyzval žalobce, aby do 14. 3. 2025 doplnil žalobní body. V duchu rozsudku rozšířeného senátu č. j. 3 Azs 66/2017-31 soud žalobci stanovil k doplnění žalobních bodů přiměřenou lhůtu, která by odpovídala „časovému prostoru“, jenž by žalobce k jejich doplnění býval měl, kdyby 1) buď k odstranění vad žaloby žalobce včas vyzval místně nepřislušný soud, 2) žalobce by podal žalobu k místně příslušnému soudu a ten jej včas vyzval, 3) nebo by rozhodnutí o místní nepřislušnosti a postoupení věci proběhlo v takovém (rychlém) časovém sledu, že by bylo opodstatněné žalobce vyzvat k doplnění žalobních bodů v (původní) žalobní lhůtě.
31. Soud svým postupem žalobce nijak nezvýhodnil. S ohledem na specifika věci (jejího postoupení od místně nepřislušného soudu) soud stanovil žalobci náhradní žalobní lhůtu, přičemž vycházel z její délky podle § 32 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Žalobce v soudem určené náhradní lhůtě žalobní body doplnil. Žaloba splňuje i ostatní náležitosti na ni kladené. Na úvod soud poznamenává, že žaloba, resp. její doplnění jsou sice dost obecné. V rozsudku ze dne 30. 5. 2025, č. j. 5 Azs 249/2024-40, však NSS uvedl, že „k požadavku na precizaci žalobních bodů je ve věcech mezinárodní ochrany nezbytné přistupovat benevolentněji, tedy pojímat uplatněné žalobní body, je-li to nezbytné pro úplné posouzení věci, širěji než ve věcech, kde se plně uplatní § 75 odst. 2 s. ř. s.“
32. Soud tudíž přistoupil k věcnému posouzení žaloby.
33. Žalobce opřel svou žádost o mezinárodní ochranu o dva důvody. Zaprvé se obával pronásledování kvůli vyjadřování politických názorů. Zadruhé se obával, že by musel proti své vůli bojovat ve válce.
34. Co se týče žalobcovy politické aktivity, ta se měla skládat z příspěvků na sociálních sítích, účasti na protivládních mítincích a podpoře opozice (žalobce zmínil hmotnou pomoc během mítinků).
35. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z toho, že žalobcem tvrzené výraznější politické aktivity, případně potíže žalobcovy rodiny kvůli takovým žalobcovým aktivitám jsou nevěrohodné.
36. Při posuzování věrohodnosti výpovědi žadatele se používají tzv. indikátory věrohodnosti. Mezi ně se řadí:
 - vnitřní (interní) konzistentnost (vlastní koherence žadatelovy výpovědi),

- vnější (externí) konzistentnost (soulad žadatelovy výpovědi s dalšími důkazy a podklady pro rozhodnutí),
- dostatečná podrobnost výpovědi,
- plauzibilita (myslitelnost žadatelovy výpovědi na pozadí informací o zemi původu a dalších podkladů pro rozhodnutí, očekávatelný, uvěřitelný, pravděpodobný běh událostí),
- chování žadatele (vystupování v průběhu pohovoru či při následném soudním řízení).

Současně se však jedná „pouze“ o indikátory (vodítka), které vykryštovaly z judikatury jednotlivých evropských států a podpůrných studií, nikoli o pevně daná pravidla pro hodnocení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu. Nelze předem stanovit, jaké podmínky jsou nutné nebo samy o sobě dostačující pro zhodnocení (ne)věrohodnosti (srov. EASO. *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2018, s. 83 a násl.). K přihlížení k těmto indikátorům v rozhodnutích českých soudů srov. např. usnesení NSS ze dne 29. 11. 2023, č. j. 4 Azs 163/2023-33, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2024, č. j. 41 Az 25/2024-24.

37. Soud stejně jako žalovaný považuje žalobcova tvrzení o jeho výraznějších veřejných politických aktivitách, tj. o účasti na protestních shromážděních (mítincích), případně i nákupu materiálu pro potřeby protestních shromáždění, za nevěrohodná. To plyne zvláště z vnitřní nekonzistentnosti žalobcovy výpovědi. Žalobce v rámci linie azylového příběhu týkající se jeho politických aktivit postupně přidával další (a dost podstatné) okolnosti. Žalobce nejdříve uváděl, že své politické názory vyjadřoval na sociálních sítích a dále k výslovnému dotazu žalovaného při druhém pohovoru dne 8. 11. 2022 uvedl, že nebyl veřejně aktivní a neúčastnil se protirežimních akcí. Ve svém písemném vyjádření ze dne 6. 12. 2022 žalobce naopak uvedl, že se účastnil protestních shromáždění, k čemuž přiložil dvě fotografie davu na shromáždění. Při třetím pohovoru dne 14. 5. 2024 žalobce rozpor vysvětlil tím, že pro něj bylo složité o takových věcech mluvit. Nacházel se v cizí zemi, byl zbaven svobody a nechápal, za jakým účelem byl na takové věci dotazován. Nevěděl ani, že by mu účast na protestních shromážděních v zemi původu mohla způsobit nějaké problémy; to si žalobce uvědomil až zpětně. Také odkázal na formulaci otázek při pohovoru – žalobce protestní shromáždění neorganizoval, ale účastnil se jich.
38. Žalobcův zástupce při jednání též poukázal na to, že žalobce byl zajištěn. Soud shrnuje, že žalobci nebyl po příletu do České republiky povolen vstup na území. První pohovor se žalobcem proběhnul v době, kdy se nacházel v Příjímacím středisku Praha-Ruzyně. Soud připouští, že bezprostředně po příjezdu může být žadatel o mezinárodní ochranu rozrušen, což může zapříčinit jistou nekonzistentnost jeho výpovědi. Žalobce měl ovšem ode dne 2. 11. 2022 povolen vstup na území České republiky. Žalobce následně ubytovali jeho příbuzní – sestra a švagr, občané České republiky. Soud upozorňuje na to, že druhý pohovor se žalobcem (při kterém byl výslovně dotazován na účast na protestních akcích) proběhnul přibližně měsíc po jeho příjezdu do České republiky a v době, kdy již nebyl omezen na svobodě pohybu a bydlel u svých příbuzných. Žalobcův argument spočívající v tom, že byl na účast na protestních shromážděních dotazován po jeho bezprostředním příjezdu do České republiky, kdy ani nemohl opustit tranzitní prostor letiště, tudíž není validní a nevysvětluje rozpor jeho výpovědi.

39. Osobní účast na protestních shromážděních žalobce poprvé zmínil v písemném podání ze dne 6. 12. 2022. V něm žalobce okolnosti své účasti na protestních shromážděních blíže nerozvinul – např. kolikrát se jich účastnil. Na třech přiložených fotografiích žalobce není viditelný. Žalobce k fotografiím ani neuvedl, o jakou demonstraci nebo demonstrace se mělo jednat – odkud a alespoň přibližně ze kdy fotografie jsou. Žalobce též tvrdil, že byl při druhém pohovoru tázan, zda nějaké akce *organizoval*. Podle protokolu z druhého pohovoru ze dne 8. 11. 2022 byl žalobce tázan následovně: „*Byl jste během pobytu v Rusku nějak veřejně aktivní, např. zúčastnil jste se nějakých protirežimních akcí, protestů apod.*“ Žalobce odpověděl, že ne. Žalobce s protokolem bez připomínek souhlasil. I kdyby soud připustil nejasnosti v tlumočení během druhého pohovoru (*účast vs. organizace akcí*), přesto soudu není zřejmé, proč se před podáním ze dne 6. 12. 2022 žalobce o své účasti na protirežimních akcích vůbec nezmiňoval. Takové jednání totiž soud považuje za dost významnou skutečnost žalobcova azylového příběhu. Sám žalobce ve skutečnosti nebyl konzistentní ani v tom, jestli sám považoval účast na protestních akcích za nějak azylově významnou. Při třetím pohovoru dne 14. 5. 2024 na jednu stranu tvrdil, že si zpočátku neuvědomoval, že by na něj účast na takových akcích mohla mít negativní dopad. Na druhou stranu tvrdil, že jim ve škole zakazovali účastnit se takových akcí. Od začátku řízení od mezinárodní ochrany žalobce také tvrdil (i když v obecnosti), jak ruská vláda potírá svobodu slova. Z těchto důvodů podle soudu není pravděpodobné, že by si žalobce nebyl vědom toho, že vyjadřování opozičních názorů na veřejných shromážděních může být podobně problematické (nebezpečné), jako vyjadřování takového názoru formou „lajků“ nebo předsílení příspěvků na sociálních sítích (tyto aktivity žalobce zmiňoval již od počátku správního řízení). Navíc žalobce při třetím pohovoru sdělil, že proti účastníkům protestních akcí bývá používáno násilí a on sám byl „*terčem mnoha komentářů vůči mé osobě s výhrůžkami o mé blízké smrti apod.*“ Nutno dodat, že o výhrůžkách smrti (což soud považuje za velmi „problematickou“ skutečnost) se žalobce před třetím pohovorem nikdy nezmiňoval a naopak tvrdil, že v zemi původu problémy neměl.
40. Žalobce dále ve správním řízení upozornil na případ A. M. Podle žalobcem doložených odkazů se jednalo o mladého programátora, který byl odsouzen k sedmi letům vězení. A. M. byl obviněn kvůli darování peněz neziskové organizaci Fond boje proti korupci (založenou A. Navalným), uspořádání samostatné demonstrace na Maněžním náměstí (poblíž Kremli) a distribuci letáků o soudci moskevského soudu, který A. Navalného odsoudil. Žalobce během třetího pohovoru konstatoval, že mezi ním a A. M. není žádný rozdíl. S tím soud nesouhlasí. Žalobcem popsané aktivity nelze například s individuálním uspořádáním demonstrace v centru Moskvy vůbec srovnávat. Žalobce také obecně tvrdil, že je A. M. jeho přítel. Více ale jejich známost nerozvedl (jak blízcí přátelé jsou, jak dlouho se znají) ani nijak nedoložil, že by se dříve spolu setkali nebo komunikovali (společnými fotografiemi, snímky obrazovky z konverzací). Soud tak nemá ani za věrohodné, že by byl žalobce s A. M. nějak spojen, resp. z pohledu ruských úřadů spojován s jeho názory a aktivitami.
41. V písemném podání ze dne 10. 7. 2023 žalobce dále prezentoval důsledky projevoování svých politických názorů, které soud též nemá za věrohodné. Žalobce tvrdil, že si jeho sestra v dubnu roku 2022 (tedy ještě před tím, než žalobce odcestoval ze země původu) změnila příjmení, aby nebyla s žalobcem veřejně spojována a neohrozila tak své podnikatelské aktivity (provoz restaurace) a osoby ve svém okolí, neboť žalobce veřejně vystupoval proti válce. Z žalobcových ostatních tvrzení se ale nepodává, že by byl nějak výrazně exponovaným kritikem. Své názory projevoval na sociálních sítích (na Instagramu měl účet v soukromém režimu a jeho aktivity nemohl vidět každý) a na případných protirežimních

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

shromážděních byl „řadovým“ účastníkem (odhlédne-li soud od toho, že výše neměl žalobcovu tvrzenou účast na takových akcích za věrohodnou). Soud souhlasí se žalovaným, že změna příjmení žalobcovy sestry je následkem jejího sňatku, nikoliv obav ze spojování se žalobcem. Ani při jednání před soudem si žalobce nebyl důvody změny sestřina příjmení ve skutečnosti jistý. Také tvrzení, že dne 24. 6. 2023 Wagnerova skupina (soud připomíná, že ve dnech 23. až 24. 6. 2023 se tato skupina zrovna bouřila proti ruské vládě a tzv. „táhla na Moskvu“) vyhrožovala žalobcově sestře zničením restaurace, pokud neprozradí, kde se žalobce nachází, soud nepovažuje za pravděpodobné (plausibilní). Na základě ostatních žalobcových tvrzení se soud nedomnívá, že by Wagnerova skupina měla mít o osobu žalobce zájem, natož nějak intenzivní. Soud sice nezpochybňuje, že žalobcova sestra mohla mít problémy s provozem restaurace kvůli tomu, že v červnu roku 2023 personál odmítl do restaurace pustit muže v maskáčové uniformě. Případné problémy žalobcovy sestry s provozem restaurace ale nebyly důsledkem konkrétně žalobcova jednání a neměly s ním žádnou spojitost. Podobně se soud nedomnívá, že by případné problémy žalobcova otce s podnikáním (získáváním zakázek), které žalobce zmiňoval při jednání před soudem, měly nějakou souvislost konkrétně se žalobcem a jeho jednáním.

42. V obecné rovině byla věrohodnější žalobcova tvrzení o jeho zájmu o příspěvky s politickou a protiválečnou tematikou na sociálních sítích.
43. Žalovaným obstaraná Informace *OAMP ze dne 31. 10. 2022* se mimo jiné zabývá monitoringem sociálních sítí navrátilců do Ruské federace. Informace uvádí, že vůči navrátilcům neexistuje žádný zvláštní vzorec, který by se lišil od většinové populace. Ruské bezpečnostní složky nemají kapacitu kriminalizovat všechny protiválečné projevy na sociálních sítích. Stíhání za protiválečné komentáře na sociálních sítích bylo ale na rozdíl od jara roku 2022 mnohem častějším jevem než stíhání za veřejný protest. Stíhání za protiválečné komentáře na sociálních sítích se co do celkového počtu případů stejnou mírou dotýkalo jak veřejně známých osob (aktivistů, politiků, novinářů apod.), tak obyčejných lidí. Ruské úřady mohou obecně využít pro případnou kriminalizaci on-line aktivity i komentáře z minulosti. Objevily se například případy kriminalizace i tři roky staré aktivity. U specifických kategorií (aktivistů, novinářů apod.) mají bezpečnostní složky údajně uložené veřejné komentáře na sociálních sítích.
44. Žalobce nicméně obsah jím „lajkovaných“ příspěvků nebo sdílených „článků“ nijak konkrétně nepopsal – například nepřiblížil, co konkrétně bylo napsáno v jím sdílených nebo původně publikovaných „článcích“ a zda se jednalo o kratší slogany o nesouhlasu s válkou nebo o elaborovanější příspěvky. Žalobce ve správním řízení předložil tři snímky obrazovky ze sociální sítě Instagram. Zobrazují fotografie z policejního zásahu proti demonstrantům publikované na profilu „navalny“. U fotografií je reakce „srdce“, čímž lze na síti Instagram vyjádřit, že se někomu určitý obsah líbí. Z doložených snímků obrazovky ale není rozpoznatelné, že by takto na fotografie z demonstrací reagoval právě žalobce prostřednictvím svého instagramového účtu. Z žalobcových tvrzení ani nelze dovodit, jak intenzivní byla jeho aktivita na sociálních sítích (při prvním pohovoru nejdříve mluvil v jednotném čísle o tom, že sdílel „nějaký“ protiválečný příspěvek) a na jakých (všech) sítích byl takto politicky aktivní – na Instagramu, VKontakte, skupinách na Telegramu nebo i jinde.
45. Žalobce ve skutečnosti nebyl schopen svou aktivitu podrobněji popsat a při pohovorech uváděl, že si už přesně nepamatuje, co komentoval, sdílel, „lajkoval“ nebo přidával. V tomto směru proto žalobce *neunesl své břemeno tvrzení. Soud se proto takovými aktivitami nemůže*

podrobněji zabývat. Váhavé, vyhýbavé či nepřesné informace, které navíc žadatel v průběhu řízení ještě mění, jsou chápány jako účelové, nevěrohodné a *pro azylové řízení nedostatečné* (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 8. 2012, č. j. 7 Azs 21/2012-37). I když výše soud zmínil, že žalobcova tvrzení o jeho aktivitě na sociálních sítích jsou uvěřitelnější než tvrzení o participaci na demonstracích a problémech rodinných příslušníků právě kvůli žalobci, přesto má soud – podobně jako žalovaný – též o věrohodnosti takových tvrzení pochybnosti. I podrobnost výpovědi totiž patří mezi indikátory věrohodnosti (srov. bod 36 tohoto rozsudku). Dále se žalobcova tvrzení o jeho aktivitě na sociálních sítích v průběhu správního řízení stupňovala. Žalobce nejprve mluvil pouze o sdílení příspěvku odmítajícího válku na Ukrajině, poté o tom, že před začátkem války zveřejnil příspěvek na podporu opozice. Podle písemného vyjádření ze dne 6. 12. 2022 měl žalobce konkrétně zveřejňovat příspěvky na podporu opozičního lídra A. Navalného. Žalobce také během druhého pohovoru dne 8. 11. 2022 avizoval, že je schopen žalovanému doložit snímky obrazovky příspěvků, které zveřejnil. Následně ale žádné nedoložil. Snímky obrazovky zobrazující profil na Instagramu „navalny“ o žalobcových aktivitách na sociálních sítích nic neříkají.

46. Soud v žalobcově azylovém příběhu považoval za významnou skutečnost předvolání k podání vysvětlení od Správy ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci, neboť se jednalo o jediný –doložený – zájem státní moci o žalobcovu osobu. Jelikož se žalobce k podání vysvětlení nedostavil, Správa ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci předvolala žalobcova otce. Konkrétně příslušný úředník napsal v průvodní zprávě k předvolání žalobcově otci, že *„vzhledem k tomu, že se s Vaším synem nemůžeme spojit, vyšetřovatelka vypsala předvolání na Vaše jméno“*. Žalobce během jednání před soudem vypověděl, že se jeho otec k podání vysvětlení nedostavil. Soud připomíná, že žalobce byl předvolán k podání vysvětlení na den 1. 2. 2023 a jeho otec na den 2. 3. 2023. Žalobce během jednání před soudem (dne 31. 3. 2026) uvedl, že s otcem mluvil více jak před měsícem. Z žalobcovy výpovědi nevyplývalo, že by se Správa ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci od roku 2023 snažila žalobce nebo jeho otce dále kontaktovat nebo že by byl žalobcův otec kvůli nedostavení se k podání vysvětlení předveden (ve výzvě k podání vysvětlení byl předvolávaný poučen, že pokud se bez závažného důvodu nedostaví, může být právě předveden) či nějak postižen (např. pokutou). Správa ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci tak zřejmě neměla o žalobce a podání jeho vysvětlení až takový zájem, že by mimo zmíněné předvolání adresované žalobcově otci po žalobci u jeho rodiny dále pátrala. Žalobce při jednání zmínil, že k jeho rodině přišli neznámí lidé a ptali se na žalobce, z toho ale není patrné, že to byly právě osoby ze zmíněného orgánu. Z žalobcovy výpovědi ani nevyplývalo, že by o žalobce nebo jeho rodinu měly zájem nějaké jiné správní orgány (chodily jim zprávy od policistů, předvolání od úřadů apod.).
47. Z těchto důvodů se soud nedomnívá, že by předvolání od Správy ekonomické bezpečnosti a boje proti korupci značilo, že je v žalobcově případě dána přiměřená pravděpodobnost, že by byl v zemi původu prostřednictvím tohoto správního orgánu pronásledován. Žalobce ani neměl za to, že by předvolání k podání vysvětlení nějak souviselo s jím tvrzenými politickými aktivitami (ty mu navíc soud jednak neuvěřil, jednak je žalobce v případě aktivit na sociálních sítích dostatečně konkrétně netvrdil) a byla to tak nějaká „zástěrka“ pro postih za jeho politické názory prostřednictvím vyšetřování nebo obvinění z hospodářské kriminality či korupce. Žalobce během jednání před soudem uvedl, že si jeho otec myslel, že je předvolání pouze „fiktivní pozvánka“, jejímž účelem bylo, aby mohli žalobce poslat na frontu. Systém předvolávání branců je popsán v *Informaci OAMP ze dne 21. 3. 2024* (k základní vojenské službě jsou branci předvoláváni zástupcem vojenské komise, poštou nebo

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

elektronicky), způsob zasílání povolávacích rozkazů k mobilizaci pak v *Informaci Finské imigrační služby ze dne 15. 9. 2023*. Z těchto zpráv se nepodává, že by se v oblasti povolávání k základní vojenské službě nebo mobilizaci nějak angažoval orgán řešící hospodářskou kriminalitu a korupci. Soud nepovažuje za pravděpodobné, že by předvolání k podání vysvětlení byla „zástěrka“ k povolání na frontu, tj. byl by to ve skutečnosti zastřený vojenský komisariát, který právě podle zpráv ve správním spise předvolává brance k základní vojenské službě nebo posílá povolávací rozkazy v rámci mobilizace.

48. Soud se dále zabýval žalobcovou obavou z nasazení do války na Ukrajině.
49. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel primárně z následujících úvah. Branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem. Povolání k výkonu vojenské služby ještě samo o sobě není pronásledováním. „Částečná“ mobilizace oznámená v září roku 2023 se týká pouze občanů patřících do ruských vojenských záloh, nikoliv jedinců povinných k absolvování základní vojenské služby. Žalobce základní vojenskou službu doposud neabsolvoval. Základní vojenskou službu lze absolvovat i v rámci tzv. náhradní civilní služby. Ruské zákony neumožňují vysílání branců mimo území Ruska. Na základě okupace a následně anexe ukrajinských oblastí lze sice v legislativní rovině vyslat brance do těchto oblastí; po anexi a vyhlášení tzv. částečné mobilizace se objevovaly pouze individuální případy nasazení branců do těchto oblastí. Žalovaný uzavřel, že není dána přiměřená pravděpodobnost, že by žalobce byl v případě povolání k výkonu základní vojenské služby nuceně odeslán do bojů na Ukrajině či do jakýchkoliv jiných bojových operací mimo území Ruska, ledaže by s armádou uzavřel profesionální smlouvu. Žalobcovy obavy byly navíc předčasné. V Rusku pobývají miliony mužů v žalobcově věku a pouze zlomek z nich je povolán do bojových operací na Ukrajině.
50. Obecně soud souhlasí se žalovaným v tom, že branná povinnost a výkon vojenské služby představuje základní státoobčanskou povinnost a není bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a to ani v případě, pokud by byl spojen s rizikem zapojení do bojových akcí ve válečném konfliktu nebo s hrozbou trestní sankce za nenastoupení vojenské služby (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004-49, ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44, nebo usnesení NSS dne 25. 7. 2018, č. j. 2 Azs 41/2018-39, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015-30, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015-31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015-43, či ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015-34). To však neplatí bezvýhradně.
51. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
52. Podle čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice², aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, musí být
 - a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo

²Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany.

- b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).
53. Podle čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice za pronásledování ve smyslu odst. 1 může být mimo jiné považována tato jednání:
- b) právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem;
 - c) nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání;
 - e) trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2.
54. Vylučující klauzule podle čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice se vztahuje na zločiny proti míru, válečné zločiny nebo zločiny proti lidskosti, na vážné nepolitické zločiny a na činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN.
55. Správní soudy již v minulosti uzavřely, že je obecně známou skutečností, že na Ukrajině probíhá nejpozději ode dne 24. 2. 2022 mezinárodní ozbrojený konflikt, který se týká v podstatě celého státu a je aktem mezinárodní agrese, při němž vojska Ruské federace páchají proti Ukrajině a jejímu civilnímu obyvatelstvu zločiny proti míru a lidskosti (srov. rozsudek NSS dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49, č. 4364/2022 Sb. NSS, bod 33, ze dne 26. 1. 2026, č. j. 6 Azs 155/2025-34, bod 22, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2025, č. j. 56 Az 9/2024-41, bod 39, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 12. 2025, č. j. 1 Az 19/2025-40, bod 36). Ostatně i podle *Informace OAMP ze dne 31. 10. 2023*, která je součástí správního spisu, „[v] průběhu invaze se ruské jednotky na území Ukrajiny dopustily řady činů, které jsou považovány a nyní i vyšetřovány jako válečné zločiny (např. znásilňování, mimosoudní popravy, únosy). Na jejich vyšetřování se podílí mimo jiné Mezinárodní trestní soud (ICC) v Haagu spolu s ukrajinskými úřady.“
56. Z těchto důvodů je v projednávané věci namíste zabývat se tím, zda se nejedná o hrozbu pronásledování v podobě definované v čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice. Dále se proto soud zaměřil právě na takovou podobu pronásledování.
57. Podle *Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024* je základní vojenská služba v Rusku povinná pro osoby ve věku 18 až 30 let. Během základní vojenské služby branci prochází jedno až dvouměsíčním základním výcvikem a následně specializovaným výcvikem trvajícím od tří do šesti měsícům. Poté jsou přiřazeni k určité jednotce. Po absolvování základní vojenské služby jsou následně zařazeni do tzv. záloh.
58. K datu vydání napadeného rozhodnutí bylo žalobci 23 let. Žalobce už byl podle jeho slov v „posledním stupni“ studia (což patrně znamená v posledním ročníku nebo ve stupni ve smyslu magisterského studia) na univerzitě v zemi původu, kvůli kterému se na něho vztahoval odklad výkonu základní vojenské služby. Žalobce netvrdil, že by měl nějaké zdravotní potíže. Již z těchto důvodů je podle soudu vysoce pravděpodobné, že by byl po návratu do země původu povolán k výkonu základní vojenské služby. Žalobce též tvrdil, že se mu už dvakrát snažili v zemi původu doručit pozvánku do vojenské přijímací kanceláře a dvakrát se po něm poptávali muži v uniformách. To měl žalobci napsat jeho otec. Toto tvrzení žalovaný nezpochybňoval.

59. Jelikož žalobce ještě neabsolvoval základní vojenskou službu, nebyl zařazen do tzv. záloh. Mobilizace oznámená v září roku 2023 se tak na něj nevztahovala (*Informace Finské imigrační služby ze dne 15. 9. 2023*). Žalovaný měl tudíž v napadeném rozhodnutí za to, že v žalobcově případě není přiměřeně pravděpodobné, že by byl zapojen do bojů na Ukrajině, ledaže by uzavřel s armádou profesionální smlouvu.
60. Podle *Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024* ruská legislativa neumožňuje vysílání branců mimo území Ruské federace. Po legislativních změnách ale mohou branci absolvovat povinnou vojenskou službu v tzv. mírových misích (zdroj zmíněné informace uváděl např. ruské jednotky v Podněstří a Arménii). Od počátku invaze dne 24. 2. 2022 se navíc ve veřejně dostupných zdrojích objevovaly rozporuplné informace o účasti branců v bojových operacích na Ukrajině, včetně např. úmrtí branců. Ruské úřady i prezident Putin explicitně odmítli, že by byli branci cíleně posíláni do bojových operací na Ukrajině nebo že budou vysíláni do ukrajinských okupovaných a následně anektovaných oblastí – Luhanské, Doněcké, Chersonské a Záporožské. Anexe těchto oblastí však v legislativní rovině umožňuje, aby do nich byli branci vysíláni/umístěni. Po anexi a vyhlášení tzv. částečné mobilizace se neobjevovaly informace o nasazení branců ve velkých počtech, i přes individuální případy, k nimž může docházet. Přestože podle různých zdrojů nejsou branci cíleně vysíláni do bojových operací, úřady je mohou využít pro ostrahu hranic, včetně rusko-ukrajinských hranic v Bělgorodské, Kurské a Brjanské oblasti. Podle vyjádření a praxe ruských úřadů jsou branci umisťováni primárně do oblastí v blízkosti místa bydliště a konečné rozhodnutí činí odvodová komise.
61. Na základě právě shrnutých informací nelze podle soudu vyloučit, že by mohl být žalobce během výkonu základní vojenské služby zapojen do války na Ukrajině, a tedy i do páčání zločinů proti míru, válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů ruskou armádou.
62. Zaprvé, formálně není vyloučeno, aby byli branci vysíláni mimo území Ruské federace. Zadruhé, prohlášení vrcholných představitelů Ruské federace nemají oporu v jiných nezávislých zdrojích, a proto mají podle soudu nízkou vypovídající hodnotu (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2024, č. j. 2 Azs 163/2024-27, bod 23, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2025, č. j. 16 Az 8/2025-27, bod 32). Zatřetí, podle obstaraných podkladů nejsou branci vysíláni na Ukrajinu ve „velkých počtech“, což ale nevylučuje, že na ni nebude vyslán žalobce. Začtvrté, v rozsudku ze dne 26. 2. 2015, C-472/13, *Shepherd proti Německu*, bodě 33, Soudní dvůr uvedl, že čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice není omezen pouze na určité osoby ve vojenské hierarchii nebo ne osoby, které vykonávají pouze určité druhy činností. Toto ustanovení se tak vztahuje na všechny příslušníky ozbrojených sil, tedy včetně logistického a podpůrného personálu. V současnosti je proto při posuzování účasti na bojových operacích nutné reflektovat jak nepřímé zapojení do bojových operací, tak vývoj moderních způsobů vedení boje. V rozsudku ze dne 26. 1. 2026, č. j. 6 Azs 155/2025-34, bodě 28, NSS uvedl, že „je všeobecně známou skutečností, že Ukrajina čelí rozsáhlým leteckým, raketovým a dronovým útokům, jejichž cílem jsou civilní objekty (bytové domy, školy, nemocnice, elektrárny), přičemž tyto prostředky dálkového boje je třeba připravovat, obsluhovat, řídit nebo programovat. Voják se proto může účastnit válečného konfliktu (a tím i páčání válečných a jiných zločinů), i když je fyzicky vzdálen od frontové linie.“ Žalovaný se podle soudu nezabýval dostatečně tím, nakolik je pravděpodobné, že by byl žalobce během výkonu základní vojenské služby zapojen do bojů na Ukrajině, a to i nepřímou. Skutkový stav tudíž vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Soud připomíná, že při hodnocení

podmínek pro udělení azylu se aplikuje tzv. test přiměřené pravděpodobnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33).

63. I v případě jednání podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice je ovšem nezbytné, aby existovala spojitost s některým s azylově relevantních důvodů podle čl. 10 kvalifikační směrnice (srov. čl. 9 odst. 3 kvalifikační směrnice a § 28 odst. 6 zákona o azylu).
64. V rozsudku ze dne 19. 11. 2020, C-238/19, *EZ proti Německu*, bodě 49, Soudní dvůr odmítl konstrukci, podle které by jednání spočívající v odepření výkonu vojenské služby za podmínek stanovených v čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice bylo v každém případě vázáno na jeden z pěti důvodů pronásledování stanovených Ženevskou úmluvou. Takový přístup by ve skutečnosti vedl k doplnění těchto důvodů o další důvody pronásledování, a tedy k rozšíření působnosti této směrnice ve vztahu k působnosti Ženevské úmluvy. Jinými slovy, pronásledování ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice musí mít spojitost s azylově relevantními důvody a taková spojitost není dána automaticky. Odepření služby totiž může být mimo jiné odůvodněno i „pouhou“ obavou z nebezpečí, které s sebou výkon vojenské služby v kontextu ozbrojeného konfliktu nese (bod 48 rozsudku Soudního dvora ve věci *EZ proti Německu*). I generální advokátka v bodě 67 svého stanoviska ve věci *EZ proti Německu* uvedla, že „[a]bstraktní obava ze stíhání a trestu za vyhýbání se vojenské službě tak nepředstavuje odůvodněnou obavu z pronásledování ve smyslu kvalifikační směrnice. Stejně tak osoba, jejíž námitky proti odvodu jsou založeny na oportunismu (*Chci pokračovat ve své kariéře, a nikoli ztrácet čas v armádě*) nebo na touze vyhnout se utrpení a potenciálním rizikům vojenské služby, do působnosti kvalifikační směrnice nespadájí.“
65. V bodě 57 rozsudku ve věci *EZ proti Německu* ale Soudní dvůr následně konstatoval, že „*existuje silná domněnka, že odepření výkonu vojenské služby za podmínek stanovených v čl. 9 odst. 2 písm. e) této směrnice se váže k jednomu z pěti důvodů připomenutých v článku 10 uvedené směrnice.*“
66. Z žalobcových nevěrohodných nebo neurčitých tvrzení o účasti na protivládních shromážděních nebo aktivitě na sociálních sítích jeho politické přesvědčení dovozovat nelze. Ani snímky obrazovky zobrazující žalobcovu soukromou konverzaci, jež žalobce předložil ve správním řízení, o jeho politickém pohledu na válku na Ukrajině (tj. na příčiny, průběh a případné řešení tohoto konfliktu) nijak nevypovídají. Během správního řízení žalobce obecně uvedl, že je proti válce a při jednání před soudem vypověděl, že chce žít v míru s Ukrajinci. Žalobce opustil zemi původu dne 23. 9. 2022. Žalobce tvrdil, že impulzem k opuštění země původu pro něj bylo vyhlášení mobilizace (21. 9. 2022). I přes „silnou domněnku“ spojitosti mezi odepřením výkonu vojenské služby a azylově relevantními důvody, jak ji Soudní dvůr zmínil v bodě 57 rozsudku ve věci *EZ proti Německu*, je podle soudu pravděpodobnější, že se žalobce v duchu bodu 48 uvedeného rozsudku miní vyhnout vojenské službě kvůli obavě z nebezpečí, které s sebou výkon vojenské služby v ozbrojeném konfliktu nese než kvůli politickým názorům.
67. Soud ale upozorňuje na to, že podle § 28 odst. 5 zákona o azylu a čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice při posuzování otázky, jestli má žadatel odůvodněnou obavu z pronásledování, není důležité, zda žadatel skutečně má rasové, náboženské, národnostní, sociální nebo politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, *jestliže původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje*. Podobně generální advokátka v bodě 66 svého stanoviska ve věci *EZ proti Německu* uvedla, že „[p]říslušné orgány, které posuzují žádost o azyl, tak musí

prokázat, buď že dotyčná osoba skutečně má dotčený politický názor, nebo že je důvodné se domnívat, že původce pronásledování (v projednávané věci syrský stát) jí takový názor přisoudí.“

68. V tomto ohledu proto bylo nutné zkoumat, jak ruské orgány hodnotí odepření výkonu základní vojenské služby, tedy jestli by takové jednání vnímaly jako projev politického názoru (nesouhlas s vládnoucím režimem a vedením války na Ukrajině) a žalobci takové názory připisovaly. Lze poukázat i na odbornou literaturu, podle které „[v]e světle výše zmíněného rozsudku ve věci EZ lze však předpokládat, že jakékoli odepření vojenské služby ze strany ruských odvedenců bude příslušnými národními orgány chápáno jako projev politického nesouhlasu se stávající ruskou vládou“ (srov. Scheu, H. Ch. *Postavení dezertérů a odpíračů vojenské služby v azylovém právu EU*. In: Ročenka uprchlického a cizineckého práva 2022. Veřejný ochránce práv, 2023, s. 224). Takový závěr je ale poněkud kategorický a podle soudu jej nelze bez dostatečných podkladů ve správním spise na případy dezertérů a odpíračů vojenské služby v Rusku aplikovat bez dalšího. Bude tak úkolem žalovaného, aby dostatečně ověřil pravděpodobnost, že odmítání základní vojenské služby je ruskými orgány vnímáno jako projev politického nesouhlasu. Pro posouzení této otázky vyžaduje skutkový stav zásadní doplnění [§ 76 písm. 1 písm. b) s. ř. s.].
69. V případě, že žalovaný shledá, že je přiměřeně pravděpodobné, že ruské orgány vnímají odepření základní vojenské služby jako projev politického přesvědčení, bude potřeba se zabývat tím, jakými způsoby se může žalobce vojenské službě (a tedy i možnému nasazení do bojů na Ukrajině) vyhnout. Podle *Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024* lze základní vojenskou službu nadále absolvovat v rámci tzv. náhradní civilní služby. V podrobnostech zmíněný podklad odkazuje na *Informaci OAMP ze dne 21. 2. 2024 – Náhradní civilní služba*, která však není součástí správního spisu. Na základě jednovětné zmínky o (formální) možnosti náhradní civilní služby soud nemůže ověřit, nakolik je pro osoby v žalobcově postavení takový výkon služby reálně dostupný. Soud nemůže ani ověřit, co je v ruských poměrech obsahem náhradní civilní služby a jestli by se při jejím výkonu žalobce přesto do války s Ukrajinou nezapojil jako podpůrný nebo logistický personál (srov. bod 62 tohoto rozsudku). I na tomto místě vyžaduje skutkový stav zásadní doplnění [§ 76 písm. 1 písm. b) s. ř. s.].
70. V případě, že žalovaný zjistí, že pro osoby v žalobcově postavení není výkon náhradní civilní služby reálně dostupný nebo by se žalobce ani takovou službou nevyvaroval zapojení do války na Ukrajině, je nutné zkoumat, jaké postihy by žalobci za vyhýbání se vojenské službě hrozily. Podle *Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024* po doručení předvolání k odvodu má osoba zakázáno odcestovat do zahraničí. Po doručení předvolání k odvodu se musí osoba dostavit do 20 dnů k vojenské komisi. Nedostavení se k vojenské komisi je považováno za vyhýbání se vojenské službě. Za vyhýbání se vojenské službě je možné uložit pokutu až 30 tisíc rublů. Další sankce zahrnují pozastavení řidičského oprávnění, zákaz registrace vozidel nebo zákaz sjednat si půjčku. Opakované provinění se je považováno za trestný čin se sankcí od pokuty až po odnětí svobody v maximální výši dvou let. Opakované provinění se znamená podle ruské judikatury záměrné vyhýbání se odvodům po několik odvodových obdobích. Podle ruské neziskové organizace *Škola prizivnika* bylo za první polovinu roku 2023 uděleno přes 430 pokut a v jednom případě podmíněný trest odnětí svobody. V *Informaci OAMP ze dne 21. 3. 2024* chybí odkaz na zdroj poznatků o situaci v roce 2023. Hlavní text sice odkazuje na poznámku pod čarou č. 9, ta je ale prázdná. Zároveň soud připomíná, že zprávy o zemi původu pro řízení ve věci mezinárodní ochrany by měly být aktuální, vyvážené, transparentní a důvěryhodné (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009,

č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Tyto informace musejí být zaměřeny specificky na azylový příběh žadatele a z něj vyplývající skutkové otázky (srov. rozsudky NSS ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, ze dne 30. 11. 2021, č. j. 3 Azs 241/2020-40, ze dne 18. 9. 2020, nebo usnesení NSS ze dne 5. 3. 2026, č. j. 5 Azs 276/2025-38). Vzhledem k tomu, že se jedná o zásadní informace ohledně možnosti žalobce vyhnout se základní vojenské službě v Ruské federaci a případně se tím vyhnout pronásledování či vážné újmě, považuje soud za důležité, aby byly informace o ukládaných trestech podle možnosti ověřené z různých zdrojů, přičemž je také zásadní zohlednit, jak se ukládání trestů změnilo po 24. 2. 2022. Doposud však informace o situaci v roce 2023 vyplývají pouze z jednoho zdroje, který však není v obstaraném podkladu řádně označen, a soud tak nemůže ani posoudit jeho důvěryhodnost (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2024, č. j. 19 Az 7/2024-50, bod 65). Žalobce například ve správním řízení odkázal na internetový článek³, podle kterého byl muž z města X. odsouzen k pěti letům vězení za vyhýbání se vojenské službě. S tím se žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nevyrovnal.

71. Soud také upozorňuje na to, že skutková podstata pronásledování podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice nepracuje s tím, jestli jsou tresty nebo trestní stíhání za odeprání výkonu vojenské služby za konfliktu zahrnujícího páchaní válečných zločinů nepřiměřené nebo diskriminační [*a contrario* čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) kvalifikační směrnice, srov. také rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, bod 59, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 1. 2025, č. j. 21 Az 23/2024-53, bod 34]. Jinak řečeno, pokud by žalobce byl například vystaven přiměřenému a nediskriminačnímu trestu kvůli odmítnutí účasti na bojových akcích v souladu s mezinárodním právem, byl by tím sledován legitimní cíl, tj. zajištění ozbrojených sil a obrany státu. Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice by ovšem byl žadatel trestán za to, že se odmítá účastnit akcí porušujících kogentní normy obecného mezinárodního práva, což nelze po žadatelích o mezinárodní ochranu spravedlivě požadovat. Nicméně i na azylově relevantní důvody podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice je potřeba nahlížet optikou „generální klauzule“ pronásledování podle čl. 9 odst. 1 téže směrnice. Jednání považované za pronásledování tak *musí naplnit určitý stupeň závažnosti*. V posuzované věci proto skutkový stav vyžaduje zásadní doplnění o aktuální, vyvážené, transparentní a důvěryhodné informace i v tom směru, jaké sankce (forma, závažnost) by žalobci za odeprání výkonu základní vojenské služby hrozily (§ 76 písm. 1 písm. b) s. ř. s.).
72. Posouzení pronásledování žalobce kvůli obavě ze zapojení do války na Ukrajině tak soud shrnuje následovně.
73. Žalobce v zemi původu ještě nevykonával základní vojenskou službu a nebyl zařazen do tzv. záloh, proto se na něj vyhlášená mobilizace nevztahuje. U žalobce je přiměřeně pravděpodobné (žalobce je zdravý muž v odvodovém věku), že by byl po návratu do země původu povolán k výkonu základní vojenské služby. Na základě informací o zemi původu shromážděných žalovaným nelze dostatečně posoudit, zda by žalobce během výkonu základní vojenské služby s přiměřenou pravděpodobností (ne)byl zapojen do bojů na Ukrajině, například i jako podpůrný nebo logistický personál. Ruská federace v rámci agrese na Ukrajině páchá zločiny proti míru a lidskosti na civilním obyvatelstvu. Tím se „do hry“ dostává možnost pronásledování ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice. I odeprání vojenské služby, která by zahrnovala páchaní zmíněných zločinů, musí souviset

³Odkaz dostupný zde: X.

s nějakým z azylově relevantních důvodů (v projednávané věci přicházelo do úvahy odepření kvůli politickému přesvědčení). Vzhledem k žalobcově vystupování ve správním i soudním řízení, kde žalobce o svých aktivitách souvisejících s politikou uváděl rozporuplná, obtížně uvěřitelná (důvody změny příjmení jeho sestry, hledání Wagnerovou skupinou) nebo dosti obecná tvrzení, soud neuvěřil tomu, že žalobce odmítá nástup k výkonu základní vojenské služby kvůli politickému přesvědčení. Podstatné však není, jestli žalobce takové přesvědčení má nebo nemá, ale jestli mu jej původce pronásledování připisuje. Proto musí žalovaný podrobněji ověřit, jestli ruské orgány nahlíží na odepření základní vojenské služby jako na projev politického přesvědčení a toto přesvědčení povolaným osobám připisují. Pokud ano, žalovaný posoudí, zda žalobce může vykonat i náhradní civilní službu a jak taková služba probíhá. V případě, že by došel k závěru, že u žalobce není možnost výkonu náhradní civilní služby dostatečně reálná nebo by i v rámci jejího výkonu hrozilo určitým způsobem zapojení do bojů na Ukrajině, žalovaný posoudí, jaké sankce by žalobci za vyhýbání se základní vojenské službě hrozily a jestli jejich intenzita naplňuje definici pronásledování. Jedná se tedy o „kaskádovité“ posuzování, kdy žalovaný přistoupí k hodnocení další otázky v případě, jestliže z odpovědi na předchozí otázku vyplynou azylově relevantní skutečnosti. *Soud nijak nepředjímá, zda má žalovaný žalobci azyl udělit, či ne.* Takové posouzení je na žalovaném po patřičném doplnění skutkového stavu.

74. Konečně žalobce v žalobě tvrdil, že napadené rozhodnutí má negativní dopad na jeho soukromí. Má v České republice zázemí, rodinu a zaměstnání. Žalobce také pečuje o babičku s onkologickým onemocněním.
75. Pro tyto námitky by mohl být potenciálně relevantní národní humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 9. 2025. Podle tohoto ustanovení, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl z humanitárního důvodu.
76. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že je žalobce dospělý, zdravý, je schopný si prostředky na své životní potřeby zajistit prací a rodinné vazby má v České republice i v zemi původu. Azyl podle § 14 zákona o azylu žalobci neudělil.
77. V právní větě k rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, NSS vyslovil, že *„ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je ‚případ zvláštního zřetele hodný‘ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy ‚lze udělit humanitární azyl‘ představuje správní uvážení.“* V právní větě k rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, NSS uvedl, že *„samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem.“*
78. Posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu v napadeném rozhodnutí má soud za logické a nedomnívá se, že by při takovém posuzování žalovaný nějak vybočil z mezí správního uvážení. Skutečnost, že si žalobce v České republice již vytvořil zázemí a je schopen se zde živit nepředstavuje okolnost hodnou zvláštního zřetele, ale spíše obvyklý běh událostí při několikaletém pobytu na území České republiky. Žalobce zmínil poprvé až v řízení před soudem, že je jeho babička onkologicky nemocná a zcela odkázána na jeho péči. Nelze proto žalovanému vyčítat, že se touto skutečností v napadeném rozhodnutí nezabýval. Podle protokolu z pohovoru ze dne 7. 10. 2022 kromě žalobcovy babičky žijí

v České republice i jeho dvě sestry, strýc, bratranec a sestřenice. Žalobce nevysvětlil, proč je babička odkázána právě na něj (a nemohou se o ni postarat další členové jeho rodiny žijící v České republice). Obecná zmínka o péči o nemocnou babičku tak důvod pro udělení humanitárního azylu nezakládá.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

79. Soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění o aktuální, vyvážené, transparentní a důvěryhodné informace v otázkách (oblastech), které soud shrnul v bodě 73 tohoto rozsudku. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
80. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl v řízení úspěšný, a proto má proti žalovanému právo na náhradu účelně vynaložených nákladů. Účelně vynaložené náklady sestávají z odměny advokáta za tři úkony právní služby po 4 620 Kč, a to převzetí a přípravu zastoupení, sepsání doplnění žaloby a účast na jednání nepřesahujícím dvě hodiny [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Dále sestávají ze tří paušálních náhrad hotových výdajů po 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náklady zastoupení tak činí 15 210 Kč. Žalobcův právní zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty. Žalobci proto náleží rovněž náhrada za tuto daň ve výši 3 194 Kč (21 % z částky 15 210 Kč). Náhradu nákladů v celkové výši 18 404 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, užitého na základě § 64 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno.

O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 31. března 2026

JUDr. Jan Peroutka v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.